

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

304/693/O10/15/TS

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
KANCELARIA JAWNA NR 1

Nr. 3463/DP

2015-05-15

Warszawa, 2015-05-16

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 18.05.15.

nr. 1978 podpis. [Signature]

Pan Bogdan BORUSEWICZ

**MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

SEKRETARIAT

Biura Prac Senackich

wpłynęło dn. 15.05.15. zał.

nr. 3009 podpis. [Signature]

Szanowny Panie Marszałku

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Piotra Zientarskiego na 73. posiedzeniu Senatu RP w dniu 16 kwietnia 2015 r., w sprawie doboru personelu na potrzeby profesjonalnej armii (BPS/043-73-3187/15), uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Wojskowe pracownice psychologiczne podlegały dwukrotnie reorganizacji:

- pierwsza miała miejsce w 2004 r., kiedy to zostało zlikwidowanych 9 pracowni oraz przekształcono wszystkie etaty wojskowe na cywilne,
- druga była efektem wykonania delegacji zawartej w art. 44a ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2015 r. poz. 144), na podstawie której zostało wydane rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie wojskowych pracowni psychologicznych (Dz. U. Nr 81, poz. 680 ze zm.). W efekcie wprowadzono jednolitą strukturę wojskowych pracowni psychologicznych. Zapewnia ona m.in. nadzór nad działalnością poszczególnych pracowni i możliwość opracowywania specjalistycznych metodyk badawczych oraz umożliwia funkcjonowanie systemu odwoławczego od orzeczeń psychologicznych.

Z dniem 1 kwietnia 2011 r. pracownice rozpoczęły pracę w nowych strukturach, dostosowanych do potrzeb terenowych organów administracji wojskowej. Zapewniają one dostępność i łatwość dojazdu do nich przez żołnierzy oraz kandydatów do służby wojskowej. Zmiany organizacyjne dotyczyły także wymogów kwalifikacyjnych dla psychologów i pozostałego personelu administracyjnego pracowni. Spowodowało to rozwiązanie stosunku pracy z 11 kierownikami pracowni psychologicznych, którzy mimo wiedzy o warunkach zatrudnienia, od 2004 r. nie uzupełnili wykształcenia.

Od kwietnia 2014 r., pod moim kierunkiem, trwają prace zespołu nad nowymi rozwiązaniami w psychologii wojskowej, z uwzględnieniem wojskowych pracowni psychologicznych. W ich efekcie została wydana decyzja Nr 145/MON Ministra Obrony Narodowej w sprawie działalności psychologicznej w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. poz. 129). Zgodnie z jej zapisami nadzór nad działalnością psychologiczną sprawuje osoba zajmująca kierownicze stanowisko w Ministerstwie Obrony Narodowej, właściwa do spraw społecznych, za pośrednictwem Dyrektora Departamentu Wojskowej Służby Zdrowia.

W ramach prac zespołu rozpatrywano także możliwość włączenia wojskowych pracowni psychologicznych do badań na rzecz wojskowych komisji lekarskich i wojskowej służby medycyny pracy. W aktualnym stanie prawnym zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia służby wojskowej ustalają wojskowe komisje lekarskie, które wydają w tej sprawie orzeczenie. O istnieniu lub braku przeciwwskazań psychologicznych do służby orzekają wojskowe pracownice psychologiczne. Odrębny, niezależny od siebie tryb oceny zdolności fizycznej i psychicznej oraz istnienie lub brak przeciwwskazań psychologicznych do służby określają przepisy ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1414 ze zm.). W związku z tym wniosek Pana Senatora Piotra Zientarskiego o zasilenie RWKL etatami psychologów, które to struktury mogłyby przejąć obecne działania wojskowych pracowni psychologicznych, wymagałby zmian ustawowych. Na obecnym etapie resort obrony narodowej nie przewiduje podjęcia takiej inicjatywy.

Odnosząc się do efektywności funkcjonowania struktur psychologicznych w wojsku pragnę poinformować, że w swej działalności badawczej psychologowie wojskowych pracowni psychologicznych stosują metodyki specjalistyczne i wytyczne do badań opracowane na potrzeby resortu obrony narodowej przez Centralną Wojskową Pracownię Psychologiczną. Baterie testów psychologicznych na potrzeby pracowni kupowane są w Pracowni Testów Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, która posiada prawa autorskie oraz prowadzi normalizację i standaryzację narzędzi badawczych na populacji polskiej. Zapewnia to spełnianie norm naukowych i standardów badawczych. Aktualnie Centralna Wojskowa Pracownia Psychologiczna prowadzi wspólnie z Polskim Towarzystwem Psychologicznym normalizację kolejnych testów na potrzeby wojska.

Końcowym efektem badań psychologicznych jest wystawienie orzeczenia psychologicznego o istnieniu lub braku przeciwwskazań psychologicznych do pełnienia określonej funkcji, stanowiska czy specjalności wojskowej. Wzory orzeczeń stanowią załączniki do stosownych rozporządzeń. Należy zaznaczyć, że prace biurowe w wojskowych pracowniach psychologicznych wykonują referenci, którzy nie są

angażowani w wykonywanie żadnych czynności w procesie badawczym. Stąd nie ma zagrożenia dostępu osoby nieuprawnionej do wyników badań i analiz orzeczniczych. Podobne rozwiązania obowiązują w służbie medycyny pracy i badaniach psychologicznych w środowisku cywilnym.

Dobór psychologów na stanowiska w wojskowych pracowniach psychologicznych obwarowany jest warunkami etatowymi, w tym kompetencjami i uprawnieniami określonymi w Ponadzakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej oraz przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – *Kodeks pracy* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1502 ze zm.). W wojskowych pracowniach psychologicznych zatrudnieni są psycholodzy, którzy posiadają, poza formalnym wykształceniem, wymagane studia podyplomowe i kursy specjalistyczne. Wiek psychologa nie jest kryterium dyskryminującym.

Psycholog wykonujący badania musi przestrzegać określonych procedur i standardów zawartych w ustawach oraz rozporządzeniach ministra obrony narodowej i ministra zdrowia. Badanie psychologiczne kandydata ma na celu określenie jego zdolności intelektualnych, cech osobowości, poziomu dojrzałości emocjonalnej i społecznej oraz sprawności psychomotorycznej. Uzupełnieniem badań jest wywiad psychologiczny i obserwacje w toku całego procesu badawczego.

W zależności od profilu i specjalności kandydata w zakresie sprawności psychomotorycznej psycholog prowadzi badanie na nowym sprzęcie, co pozwoliło na zunifikowanie sprzętu, a w wielu pracowniach na jego zmodyfikowanie i wycofanie z eksploatacji aparatów przestarzałych z lat 70. i 80. o dużej awaryjności, wyposażonych w systemy lampowe, których naprawa niejednokrotnie przekraczała ich wartość.

Ponadto psycholog wykonuje inne czynności jako pracownik wojska (administracyjne, logistyczne, informatyczne) oraz bierze udział w zespołach powiadamiania w przypadku śmierci żołnierza czy pracownika wojska. Bierze również czynny udział w procesie szkolenia kadry i pracowników wojska, zgodnie z zapotrzebowaniem dowódców jednostek i instytucji wojskowych.

O efektywności funkcjonowania struktur psychologicznych w wojsku świadczą dane statystyczne za 2014 r.:

- zadania z zakresu psychologii społecznej realizowane były przez 173 psychologów w 163 psychologicznych punktach konsultacyjnych; udzielono 45360 konsultacji indywidualnych,
- zadania w obszarze psychologii służby i pracy realizowane były przez 127 psychologów zatrudnionych w 36 wojskowych pracowniach

psychologicznych; wydano 27345 orzeczeń (badania psychologiczne na poszczególne funkcje, stanowiska, specjalności wojskowe oraz kandydatów do NSR),

- zrealizowano 18577 przedsięwzięć profilaktycznych w formie warsztatów, szkoleń, pogadanek, treningów, grup wsparcia i innych, dla oficerów, podoficerów, szeregowych zawodowych, weteranów, pracowników wojska oraz rodzin osób uprawnionych.

Z poważaniem

**z up. Maciej JANKOWSKI
PODSEKRETARZ STANU**

Do wiadomości:

Pan Jacek Świdorski

Wicedyrektor w Sekretariacie Prezesa Rady Ministrów

T-1/48/III/B10